

En aktiv og ansvarlig udenrigspolitik

September 2011

socialdemokraterne

radikale **B**

Et kursskifte i udenrigspolitikken

Vores udenrigspolitik bygger på ideen om, at alle mennesker i verden har ret til at leve et liv i frihed fra frygt og fattigdom, og med frihed til at kunne ytre og udfolde sig. Når Danmark fører udenrigspolitik, er det derfor både for at pleje vores nationale interesser og i overensstemmelse med vore holdninger for at bidrage til en fredeligere og mere retfærdig verden, der bygger på et folkeretligt og forpligtende fællesskab.

Både vores interesser og idealer kræver, at vi yder en stærkere indsats for at udnytte globaliseringens muligheder, bekæmpe dens skyggesider, løse konflikter, fremme menneskerettigheder og støtte udviklingen af demokrati.

Dét kræver ikke bare en aktiv udenrigspolitik, men også en ansvarlig udenrigspolitik: En politik, der gør mere for fattigdomsbekæmpelse, ikke mindre. En politik, der lægger sig i front i kampen mod klimaforandringer, og ikke i halen på et klimamæssigt fodslæbende USA. En politik, der understøtter en international retsorden, og ikke undergraver den gennem krigsførelse med tvivlsomme begrundelser. En politik, der kun bruger militære midler, når det er absolut nødvendigt. En politik, der tager Europas rolle på verdensscenen og Danmarks rolle i Europa alvorligt.

Globaliseringen har knyttet verden stadigt tættere sammen. Store udviklingslande som Brasilien, Indien og især Kina nærmer sig med stor hast Europas og USA's økonomiske styrke. Det er en meget positiv udvikling, for den økonomiske vækst har løftet millioner af mennesker ud af fattigdom og elendighed. Men udviklingen betyder også, at den globale magtbalance i øjeblikket forskubber sig østpå, og at Europa i fremtiden ikke kan tage det for givet, at USA eller Kina lytter, når Europa taler. Slet ikke, hvis Europa ikke taler med én stemme. Samtidig medfører den økonomiske vækst massive miljøproblemer, truende klimaforandringer og en stadig mere intensiv jagt på naturressourcer. Og den medfører stor ophobning af velstand og magt hos et meget lille antal globale virksomheder og enkeltpersoner, mens store befolkningsgrupper efterlades i armod og marginalisering.

Den større mellemøstlige region og dele af Afrika er koblet af den økonomiske vækst. Denne marginalisering skaber en særlig frodig grobund for økonomisk begrundet folkevandring, konflikter, flygtningestrømme, ekstremisme og terrorisme. Men der er med det folkelige oprør mod stagnation og undertrykkelse i Mellemøsten også tændt et håb om demokratisk forandring og ny økonomisk udvikling.

Regeringen og Dansk Folkeparti har siden 2001 ført en udenrigspolitik, som bestemt har været aktiv. Men den har hverken været klog eller ansvarlig. Det var ikke ansvarligt at invadere Irak på et tvivlsomt grundlag, uden FN-mandat og uden at have et bredt flertal i Folketinget i ryggen. Det var ikke ansvarligt at skære i udviklingsbistanden i en tid, hvor de rige lande netop forpligtede sig til at gøre en ekstra indsats for fattigdomsbekæmpelse.

Folketingsvalget 2011 er ikke kun et valg mellem forskellige holdninger til økonomi, velfærd, sundhed, miljø, klima og arbejdsløshed. Det er også et valg mellem to forskellige holdninger til udenrigspolitik. Forud for valget skal vælgerne have mulighed for at vide, hvordan Danmarks udenrigspolitik vil se ud med et nyt flertal. Derfor fremlægger vi her vort bud på en fælles aktiv og ansvarlig udenrigspolitik.

Vi vil en ansvarlig aktivistisk udenrigspolitik. Danmark skal fortsætte med at deltage i verdenssamfundet, lige fra udviklingsbistand til militære missioner. Men vi skal gøre det ansvarligt og ambitiøst.

Vi lægger op til en ny udenrigspolitik på otte områder. Inden for hvert område lægger vi op til et kursskifte i forhold til de sidste års udenrigspolitik.

1. Danmarks rolle i Europa og Europas rolle i verden

Europa og Vesten er ikke længere verdens ubestridte centrum. Den globale magtbalance forskubbes i disse år, hvor lande som Kina, Indien, Brasilien og Sydafrika øger deres indflydelse på verdenspolitikken. USA's rolle som eneste supermagt udfordres, og vi bevæger os mod en mere multipolær verdensorden. Det stiller helt nye krav til dansk og især europæiske udenrigspolitik. Vi skal kunne navigere og gøre vores indflydelse gældende i denne nye epoke. International handel, økonomisk vækst, klimaudfordringer, sikkerhedspolitik og forvaltningen af verdens naturressourcer er nogle af de emner, som EU kun kan sætte sit præg på, hvis vi lykkes med at tale med én stemme. Ellers bliver vores indflydelse minimal. Det er de barske realiteter, som en ny dansk europapolitik og udenrigspolitik skal udformes i.

Danmarks interesser og værdier varetages derfor bedst gennem et stærkt europæisk samarbejde. Vi har en klar interesse i at styrke EU's kapacitet til at handle udenrigspolitisk, så USA og Kina ikke alene får lov at bestemme den internationale dagsorden. I EU skal vi stå vagt om menneskerettighederne, og samtidig søge dialog og aftaler med verdens stormagter, hvor det er muligt.

- Danmark overtager fra nytår 2012 formandskabet i EU. Vi skal som formandsland arbejde for større sammenhold og beslutningskraft i EU. Vi skal modvirke indtrykket af Danmark som et indadvendt, forbeholdent medlem af EU. Det har været en belastning for Danmarks varetagelse af vore interesser

og vort omdømme, at VK-regeringen af hensyn til Dansk Folkeparti har svigtet det brede sammenhold om Europa-politikken – og trods mange erklæringer ikke har haft modet til at udskrive folkeafstemninger om forbeholdene på rets- og forsvarsområdet.

- Vi vil søge forsvarsforbeholdet afskaffet ved en snarlig folkeafstemning, fordi det forhindrer Danmark i at spille en aktiv rolle for at styrke EU som en sikkerhedspolitisk aktør. Forbeholdet forhindrer os i at deltage i fredsbevarende missioner, som vi ellers har tradition for at deltage i, f.eks. den igangværende EU-mission i Bosnien-Hercegovina.
- Vi vil ved en folkeafstemning søge retsforbeholdet erstattet med en tilvalgsordning, der betyder at Danmark selv vil kunne bestemme, hvilke dele af retssamarbejdet, vi vil deltage i. Internt i Europa skal vi arbejde sammen for at modvirke organiseret kriminalitet, narkohandel, terrorisme, børneporno, kvindehandel, hvidvaskning af penge, social dumping og illegal indvandring, men i øjeblikket hindrer forbeholdet, at vi kan deltage i dette arbejde. Forudsætningen for et bredt politisk flertal for en ændring af forbeholdet er, at det ikke helt afskaffes, men erstattes af en tilvalgsordning.
- Selvom Danmark står uden for euro-samarbejdet skal vi engagere os aktivt i Europas økonomiske styring og udvikling. Vi valgte i foråret 2011 at støtte Danmarks deltagelse i Konkurrenceevnepagten (også kaldet

Euro-plus pagten) for at sikre, at Danmarks gør sit til, at EU-landene fører en ansvarlig økonomisk politik, der sikrer høj beskæftigelse, sunde offentlige finanser og et stabilt finansielt system.

- Vi vil medvirke til fælles løsninger for de særligt gældsramte EU-medlemslande. Drastiske sociale nedskæringer og varig stagnation i disse landes økonomi rammer især ungdommen hårdt. Europa risikerer at tabe en generation, hvis vi ikke gør en indsats for at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden.
- Vi vil arbejde for en effektiv bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet inden for Schengen-samarbejdet. Ressourcerne skal bruges på en mobil, fleksibel og efterretningsbaseret indsats, ikke på nye betonkomplekser ved de danske grænser.
- Vi vil arbejde for, at EU hurtigst muligt under det danske formandskab realiserer løfterne om en samlet og ambitiøs hjælpepakke og markant øget markedsadgang til lande, der forpligter sig til demokratisk udvikling med særligt henblik på at stabilisere udviklingen i Nordafrika og Mellemøsten.
- Vi vil arbejde for, at EU's nye udenrigstjeneste bliver en stærk og effektiv aktør, og at der sker en bedre koordinering af EU-landenes fælles udenrigspolitik, så EU på stadig flere områder kommer til at tale med én stemme på verdensscenen.
- Vi vil styrke samarbejdet mellem EU og USA, bl.a. ved at arbejde for et fælles regelsæt, der kan skabe ens regler for frihandel, bekæmpelse af international skatteunddragelse og regulering af finanssystemerne.
- Vi vil bekæmpe social dumping, underbetaling og dårlige arbejdsforhold i EU-landene, så stigende ulighed og marginalisering forhindres.

- Danmark skal i EU gå forrest i kampen for indførelse af en global skat på finansielle transaktioner. Skatten skal forhindre kortsigtede og spekulative transaktioner, som kan destabilisere finansmarkederne. Verdensbanken vurderer, at en international skat på 0,05 % af finansielle transaktioner årligt ville generere op til 635 mia. USD hvert år. Ideen er allerede blevet diskuteret adskillige gange i G20- og EU-regi, men det kræver vedvarende pres, hvis det skal gennemføres.
- Danmark skal presse på for en stærkere og klogere international regulering af finanssektoren for at forhindre flere finanskriser. Det kræver en lovgivning, der skaber mere gennemsigtighed om virksomhedsovertagelser, bankernes økonomi samt bonusser og incitamentslønninger. EU bør bruge sin politiske og økonomiske vægt til at presse USA, Japan og andre lande til at indføre internationale standarder for finansverdenen.
- Danmark skal presse på for en 30 % CO₂-reduktion i EU i 2020 i forhold til 1990 for at vise vejen og tage et større ansvar for klodens klima.
- Danmark skal arbejde for at afvikle landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer.
- Danmark skal arbejde for, at der skabes en bedre sammenhæng mellem EU's politik inden for alle de mange sektorer, som berører udviklingslandene. Udover selve udviklingspolitikken påvirkes udviklingslandene også af EU's politik inden for områder som handel og landbrug. Vi vil arbejde for at sikre, at politikken inden for disse områder ikke undergraver de generelle udviklingspolitiske målsætninger.

2. Øget fokus på dansk eksport

Danmarks eksport skal igen op i et langt højere gear, og der bør især sættes yderligere på de store nye vækstlande som Brasilien, Rusland, Indien og Kina (BRIC-landene), samt de næste bølger af vækstlande. Dansk eksport til disse lande halter bagefter andre lande i Europa og Vesten. Især det kinesiske marked rummer betydelige eksportpotentialer, og Kina anses af mange danske virksomheder for at være det vigtigste eksportmarked i de kommende år.

Danmark har mange dygtige og kompetente virksomheder, der producerer varer og løsninger til de store udfordringer, vi står over for. Det handler om bæredygtige teknologier inden for bl.a. vandrensning, vedvarende energi, biotek, energieffektivitet og velfærds- og sundhedsteknologi. Vi skal i Danmark skabe optimale rammer for disse virksomheder, så forskning, testmuligheder og tiltrækning af investeringer er i verdensklasse. Men vi skal samtidig promovere danske virksomheder i resten af verden, så vi bliver førende på de områder, vi er gode til. Det kræver en målrettet indsats – og ikke blot symboler som eksportambassadører – hvis det arbejde skal lykkes. Vi vil ikke se passivt til, mens arbejdspladserne strømmer ud af Danmark.

- Vi vil genoprette og på sigt øge bevillingerne til eksportfremme, som den nuværende regering har beskåret med 27 % siden 2001. De penge er godt givet ud og især mindre virksomheder har gavn af disse indsatser.
- Der skal udarbejdes en vækstpakke målrettet BRIC-landene, hvor danske

eksportmuligheder er uudnyttede. Hvis Danmark eksporterede lige så meget til BRIC-landene som Tyskland, ville den danske eksport være 20-25 mia. kr. større.

- Vi skal opprioritere arbejdet på de danske ambassader og handelskamre med at udbrede kendskabet til danske produkter og øge danske markedsandele.
- Vi vil arbejde for, at EU's indre marked i højere grad understøtter udviklingen og efterspørgslen efter bæredygtige produkter og løsninger, så virksomhederne får et "hjemmemarked" til at ruste sig til den globale konkurrence.
- Alle relevante sektorministre og – ministerier skal prioritere strategiske indsatser i BRIC-landene og i næste bølge af vækstlande, herunder indgåelse i, gennemførelse af og opfølgning på bilaterale samarbejdsaftaler. Koordineringen og samtænkningen af den samlede danske indsats i vækstlandene skal styrkes.
- Særligt små og mellemstore virksomheder med eksportpotentialer skal have målrettet støtte til at tage skridtet ud på vækstmarkederne.
- Vi vil etablere one-stop-shops, som gør det enklere for små og mellemstore virksomheder at få overblik over udbudsopgaver i andre lande, få hjælp til eksportcertifikater og få generel rådgivning om eksportmuligheder, især til i BRIC-landene.

3. Fattigdom og global ulighed

Det største globale problem er fortsat den udbredte fattigdom og kolossale ulighed i verden, som – i samspil med klimaændringerne – især præger Afrika. Men der sker faktisk betydelige fremskridt. De sidste ti år er millioner af mennesker løftet ud af fattigdom og på globalt plan ser det ud til, at FN's 2015-mål for fattigdomsbekæmpelse vil blive nået.

Det virker altså at gøre en indsats for at bekæmpe fattigdom. Derfor er vi uenige i Regeringen og Dansk Folkepartis systematiske beskæring og udhuling af udviklingsbistanden.

- Vi vil arbejde for en mere retfærdig, reguleret globalisering med et bæredygtigt og socialt ansvarligt frihandelssystem, som giver udviklingslandene en chance for at blive en del af den globale økonomi. Den igangværende Doha-forhandlingsrunde i WTO skal afsluttes snarest og med et resultat, der tilgodeser verdens fattige lande, gør handelssystemet mere retfærdigt, og giver de fattige lande en fair chance for at skabe bæredygtige, eksportorienterede økonomier, som ikke begrænses af toldmure eller tekniske handelsbarrierer.
- Vi vil arbejde for at udbrede god regeringsførelse i udviklingslandene og for at bekæmpe korrupsion, både hos modtagerne af bistand og hos donorer og samarbejdspartnere. Den danske lovgivning mod korrupsion bør præciseres og styrkes.
- Vi vil føre en politik, hvor Danmark fører an i kampen for at lukke skattehuller for multinationale selskaber, gøre op med illegale kapitaloverførelser og fremme en retfærdig beskatning af ikke mindst naturressourcer i verdens fattige lande.
- Vi vil arbejde for, at den internationale finanssektor reguleres stærkere og klogere for at begrænse risikoen for fremtidige økonomiske kriser, så vi undgår en gentagelse af den aktuelle finanskriser, der har ramt bredt over kloden med gældsproblemer og arbejdsløshed.
- Vi vil opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække kommer tilbage på 1 % af BNI, samme niveau, som før VKO tog over.
- Den danske udviklingsbistand skal i højere grad være rettighedsbaseret, både i mål og metode, og skal fremme bæredygtig udvikling. Der bør sættes særligt fokus på kvinders rettigheder og muligheder og på bæredygtig udvikling især af landbruget i verdens fattige lande.
- Danmark bør, også i kraft af EU formandskabet, aktivt bakke op omkring et sæt nye globale bæredygtigheds mål til vedtagelse i forbindelse med Rio+20 topmødet i 2012.
- Vi vil styrke kvaliteten af den internationale udviklingsbistand og arbejde for en bedre og mere aktiv koordinering mellem de lande, som giver mere end 0,7 % af BNI i udviklingshjælp – et 'G 0,7 plus'.
- Danmark vil arbejde aktivt for et stærkere samarbejde med og øget ejerskab og ansvar i verdens fattige lande. Det skal blandt andet ske ved at bakke om de brede nationale socialprogrammer, der er under udvikling i en række fattige lande.

- Vi vil styrke fattigdomsorienteringen i dansk udviklingsbistand. For at undgå at den fattigdomsorienterede udviklingsbistand undergraves af andre typer udviklingsbistand, vil vi oprette to separate budgetrammer. Den ene ramme er en *ramme til fattigdomsorienteret udviklingsbistand*, som skal bruges på projekter eller organisationer, som fokuserer på fattigdomsbekæmpelse i de mest forarmede lande. Langt størstedelen af dansk udviklingsbistand vil ligge inden for denne ramme. Den anden ramme er en *global ramme*, som omfatter udviklingsbistand og anden international bistand, som ikke nødvendigvis er direkte fattigdomsorienteret. Det vil for eksempel omfatte udviklingsbistand med et sikkerhedspolitisk fokus, klima- og miljøbistand eller bistand til beskyttelse af verdenskulturarven.
- Der skal sikres et bedre samspil mellem udviklingsbistanden og indsatsen mod klimaforandringer, især i de fattigste og mest sårbare lande.
- Vi vil udarbejde en dansk mikrofinansstrategi, der skal forbedre adgangen til finansielle ydelser for befolkningen i udviklingslandene. Det er ikke kun lav indkomst, som fastholder folk i fattigdom, men også manglende adgang til basale finansielle ydelser som lån, opsparing og overførsel af penge fra udlandet. Ofte må fattige i udviklingslandene betale ekstreme priser for disse produkter. Det gælder blandt andet pengeoverførsler – såkaldte remitter – fra familiemedlemmer i udlandet, som tilsammen udgør langt mere end den samlede globale udviklingsbistand. Desværre forsvinder en urimelig stor del af pengene i lommen på de virksomheder, som står for overførslerne. Strategien skal særligt rettes mod kvinder og udsatte gruppers adgang til finansielle produkter.
- Vi vil styrke oplysningsarbejdet om forholdene i udviklingslandene og den danske udviklingsbistand

4. Demokrati og menneskerettigheder

Den globale fattigdom betyder at millioner af mennesker berøves retten til at leve uden sult og nød, men menneskerettighederne trædes også under fode af udemokratiske og diktatoriske regimer.

Kampen for menneskerettighederne starter med, at vi sikrer os, at de altid respekteres hos os selv. Kun derved kan vi via dialog med udemokratiske stater og støtte til demokratiske kræfter udbrede respekten for menneskerettighederne. Vores tilgang sætter FN i centrum og bygger på FN's *responsibility to protect*-princip. Det betyder, at det er statens primære ansvar at beskytte sine egne borgere, men at verdenssamfundet har en pligt til at reagere, hvis en stat ikke kan eller vil beskytte borgerne.

- Danmark skal aktivt støtte den demokratiske udvikling i andre dele af verden med bistand til opbygning af en retsstat og af politiske institutioner og partier. Danmark skal gennem EU og FN bidrage til, at de nye demokratier får forbedret markedsadgang og øget bistand til udvikling.
- Danmark skal gennem kritisk dialog støtte svage og skrøbelige staters evne og vilje til at respektere menneskerettighederne.
- Danmark skal arbejde for, at der opstilles kriterier for legitim magtanvendelse, der kan fungere som retningslinjer for FN's Sikkerhedsråd, når de sanktionerer brug af militær magt.
- Danmark skal med udgangspunkt i FN-pagten og i *responsibility to protect*-princippet være villig til at stoppe særligt grove menneskerettighedskrænkelser som folkemord, krigsforbrydelser, etnisk

udrensning og forbrydelser mod menneskeheden. Den altovervejende hovedregel må være, at intervention for at beskytte civilbefolkningen sker med mandat fra FN's sikkerhedsråd som i Libyen marts 2011. Men hvis Sikkerhedsrådet - i en situation med et entydigt og akut behov for humanitær begrundet militær intervention - er blokeret af et veto, kan det undtagelsesvis være påkrævet at Danmark deltager med autorisation fra andre relevante fora som f.eks. NATO, EU, Den Afrikanske Union eller Den Arabiske Liga.

- Danmark skal ikke deltage i militære interventioner i tilfælde som Irak. Der var hverken en konkret trussel mod Danmark eller vores allierede, og et meget stort flertal i FN's medlemskreds og i FN's Sikkerhedsråd advarede imod aktionen, der i øvrigt var begrundet på påstande om masseødelæggelsesvåben og forbindelser til international terrorisme, der efterfølgende er påvist som falske.
- Det skal i fremtiden være et klart princip, at danske soldater kun kan udsendes i internationale militære operationer med opbakning fra mindst to tredjedele af Folketinget. Der nedsættes en undersøgelseskommission til at belyse beslutningsprocessen under Danmarks deltagelse i krigene i Irak, og behandlingen af fanger i Afghanistan. Specielt skal belyses baggrunden for den danske beslutning om deltagelsen i Irak og mulige problemer med overholdelse af vore internationale konventioner, bl.a. i forbindelse med fangeoverdragelser og fangetransporter.

- Vi vil sikre, at Danmark får bedre mulighed for at sætte hurtigt ind med projekter, der kan hjælpe med genopbygningen i de arabiske lande, og andre lande som undergår demokratiske forandringer. Danmark vil arbejde aktivt for, at EU indgår langt mere ambitiøse samarbejdsaftaler og handelsaftaler med lande, der tager markante skridt mod demokrati og menneskerettigheder.
- Vi vil styrke dialogen med den muslimske verden og bidrage til at fremme demokrati, menneskerettigheder, frie medier og ligestilling.
- Danmark skal udbygge sin kritiske dialog med ikke-demokratiske regimer, bl.a. ved at styrke *public diplomacy* arbejdet, således at danske ambassadører i videst muligt omfang bliver synlige aktører i den offentlige debat.
- Institut for Flerpartisamarbejde skal bidrage til at opbygge folkeligt forankrede demokratiske partier i udviklingslande.
- Danmark skal turde kritisere alle, der groft krænker menneskerettighederne eller overtræder konventioner – også når det er nære allierede.
- Vi vil arbejde for, at Den Internationale Straffedomstol (ICC) bliver et universelt anerkendt og effektivt organ til at retsforfølge personer, som har begået grove menneskerettighedskrænkelser.
- Danmark skal arbejde for, at FN's Menneskerettighedsråd bliver et effektivt organ, f.eks. ved at udelukke lande fra deltagelse i Menneskerettighedsrådet, hvis der i FN er vedtaget en resolution om menneskerettighedsforholdene i det pågældende land.
- Danmarks internationale gennemslagskraft svækkes af den reduktion af staben i Udenrigsministeriet med en fjerdedel, som VK-regeringen har iværksat. Danmark er i dag langt efter Norge og Sverige i antal ambassader. Derfor er der behov for på ny at styrke den danske diplomatiske tilstedeværelse. Vi skal også have fokus på samarbejdet med EU's fælles udenrigstjeneste og muligheder for fællesnordiske ambassader. Men vi skal også generelt via de danske ambassader styrke varetagelsen af vore interesser – herunder fremme af eksport, tiltrækning af udenlandske investeringer til Danmark mv.

5. Klimaforandringer og energipolitik

Fiaskoen ved COP-15 mødet i København understreger behovet for lederskab og handling for at bremse klimaforandringerne. Indsatsen for at få en global aftale, der substantielt reducerer udledningen af drivhusgasser skal optrappes. For at de fattige lande realistisk kan gøre det, er det vigtigt, at de får adgang til klimavenlig teknologi og knowhow. Samtidig mener vi, at det er rimeligt at de bredeste skuldre bærer det største ansvar for en reduktion i udledningen. Hovedkilden til klimaproblemet er de udviklede landes mangeårige massive udledning af drivhusgasser, men konsekvenserne mærkes især i de fattigste lande.

- Vi vil arbejde målrettet for indgåelse af en klimaafnale i FN-regi, der substantielt reducerer udledningen af drivhusgasser. Derfor er det vigtigt, at man ikke gentager hovedfejlen fra COP-15 mødet, men tager hensyn til de fattige landes behov for at balancere økonomisk udvikling med omlægning af energiforbrug.
- Vi vil oprette en fond til at fremme klimainvesteringer i udviklingslandene. Den danske stat skal indskyde en startkapital i fonden, der skal bruges til at investere i projekter, som bruger klimarigtig teknologi til at fremme levevilkårene i udviklingslandene. På den

måde kan vi bruge Danmarks position som en af verdens førende nationer indenfor bl.a. vindteknologi, til at udfase brugen af fossile brændstoffer.

Teknologioverførsel er helt essentielt, hvis udviklingslandene skal kunne opfylde en voksende befolknings behov for energi og samtidig leve op til en endelig klimaafnales mål om langsigtet reduktion i udledningen af drivhusgasser.

- Vi vil arbejde for, at finansiering af klimatilpasning i de fattige lande også bliver de industrialiserede landes ansvar. Klimaforandringer rammer i særlig grad de fattige lande, til trods for at de i høj grad er forårsaget af de velstillede landes ressourceforbrug.
- Vi vil udfase Danmarks forbrug af fossile brændstoffer inden 2050 og i stedet anlægge vores energipolitik på vedvarende energi, som beskrevet i "KlimaDanmark 2050 – en energivision"
- Danmark skal presse på for at EU reducerer CO₂ udledningen med 30 % i 2020 i forhold til 1990. Også på klimaområdet er det rimeligt, at de bredeste skuldre bærer det største ansvar.

6. International fred og sikkerhed

Danmark er et lille land, og vi ved af erfaring at vi kun kan beskytte os selv og vores sikkerhed gennem internationalt samarbejde. Derfor er dansk sikkerhedspolitik forankret i et vedvarende arbejde for at skabe øget respekt for internationale aftaler, konventioner og organisationer.

Det forfærdelige terrorangreb i Norge 22. juli 2011 mindede os om, at ekstremisme og terror ikke kun kommer udefra, men også kan udspringe af vores eget tilsyneladende trygge samfund. Men Danmark og den vestlige verden står stadig over for en international terrortrussel, som ikke er blevet mindre efter angrebet i Norge. Det er en trussel, som ikke kan nedkæmpes militært.

Indsatsen i Afghanistan udsprang af exceptionelle, historiske omstændigheder, og må ses som en undtagelse fra den generelle tilgang til bekæmpelse af international terrorisme. Den internationale terrortrussel kan langsigtet mindskes gennem bidrag til at løse konflikter og skabe demokratisk udvikling – og ved fortsat, effektivt internationalt politi- og efterretningssamarbejde, samt ved at mindske ekstremisme, stabilisere skrøbelige stater og forhindre nye i at opstå.

- Den internationale militære tilstedeværelse i Afghanistan er under nedtrapning. Derfor fastholdes ubetinget, at dansk deltagelse i kampene i Afghanistan hurtigst muligt udfases til fordel for den aftalte træningsindsats for afghanske sikkerhedsstyrker. Det videre forløb i tilbagetrækningen fra 2013 forhandles på grundlag af aftalen om, at de danske militære enheder skal være

ude senest ved udgangen af 2014, mens den civile udviklingsbistand øges og fastholdes en længere årrække.

- Vi vil med udgangspunkt i besparelser på forsvarsbudgettet oprette en separat pulje til ny sikkerhedspolitik. Fokus skal være på at understøtte og stabilisere de demokratiske forandringer i områder som Mellemøsten og Nordafrika ved bistand til økonomisk fremgang og demokratisk stabilitet – bl.a. gennem målrettet støtte til opbygning af retsvæsen og andre offentlige institutioner, partier, civilsamfundsorganisationer, en fri presse og reform af sikkerhedstjenesterne. Puljen vil indgå i den tidligere omtalte globale ramme.
- Vi vil udarbejde en samlet strategi for Danmarks indsats imod international terrorisme. Strategien udformes med baggrund i et udvalg eller en kommission, der etableres for at vurdere effektivitet og omkostninger i de hidtil anvendte virkemidler i terrorbekæmpelsen.
- Danmark skal spille en aktiv rolle for at opretholde international fred og sikkerhed gennem deltagelse i mere traditionelle fredsbevarende missioner, som f.eks. UNIFIL-missionen i Libanon, og i globale sikkerhedsopgaver som kampen mod pirateri.
- Vi vil styrke det danske forsvars evne til at medvirke til træning og opbygning af lokale sikkerhedsstyrker. Gennem sikkerhedssektorreformer i udviklingslande skal forsvaret arbejde for at styrke respekten for demokrati og menneskerettigheder hos lokale sikkerhedsstyrker.
- Vi vil styrke freds- og konfliktforskningen. Danmark havde tidligere et selvstændigt

fredsforskningsinstitut, som var blandt Europas førende, men som blev nedlagt af VK-regeringen.

- Vi vil styrke pirateribekæmpelsen i Det Indiske Ocean – dels ved fortsat deltagelse i international patruljering, dels ved en mere koordineret indsats for at skabe udvikling og retsorden på land.
- Danmark skal gøre det klart over for Israel, at vi respekterer landets ret til at forsvare sig selv, men at vi - som også andre EU-lande og den nuværende amerikanske regering - opfatter Israel-Palæstina-konflikten som mere end blot et regionalt problem: Konflikten destabiliserer hele den globale sikkerhedssituation. Vi vil i tæt samarbejde med det øvrige EU arbejde for anerkendelse og etablering af en

selvstændig og levedygtig Palæstina-stat, og at det internationale samfund sikrer israelernes legitime behov for at kunne leve i sikkerhed og fred bag internationalt anerkendte grænser.

- Danmark skal aktivt støtte præsident Obamas dagsorden om at gøre verden fri for atomvåben. Vi foreslår konkret, at Arktis gøres til atomvåbenfri zone (se nedenfor). Derudover vil vi arbejde for at spørgsmålet om Irans atomvåben løses som en del af en samlet multilateral strategi for bekæmpelse af spredning af atomvåben, som indebærer, at Mellemøsten bliver atomvåbenfrit.

7. Norden og Arktis

Betydningen af det nordiske samarbejde øges i disse år, da klimaforandringerne betyder, at det arktiske område bliver stadig vigtigere. I Arktis mødes de forholdsvis små nordiske landes interesser med Canada, Rusland og USA. Derfor er det vigtigt at styrke det nordiske sammenhold og sikre, at stormagtspolitik ikke fejer de oprindelige folks interesser og de nordiske interesser til side.

- Vi vil udvikle Rigsfællesskabet med udgangspunkt i, at både Grønland og Færøerne har ret til fuld selvstændighed, hvis de skulle ønske det. Indtil da skal Danmark i tæt samarbejde med selvstyremyndighederne varetage det ansvar for hele Rigsfællesskabets udenrigspolitik, som vi stadig bærer.
- Vi vil arbejde for, at Arktis bliver en atomvåbenfri zone.
- Vi vil arbejde for at styrke Norden som fælles aktør på den internationale scene.
- Vi vil aktivt støtte Islands optagelse i EU, og – hvis landene skulle ønske det – Norges optagelse i EU, og Finland og Sveriges optagelse i NATO.
- Vi vil opprioritere Danmarks indsats i det arktiske område, både i Arktisk Råd og Arctic 5-kredsen. Vi vil arbejde for, at diskussioner om Arktis' fremtid så vidt muligt foregår i regi af Arktisk Råd, hvor alle de nordiske lande er repræsenteret.
- Vi vil arbejde for at beskytte miljøet og de oprindelige folk i Arktis. I forbindelse med forhandlingerne om den fremtidige udnyttelse af havområderne ved Nordpolen skal Danmark arbejde for at såvel skibsfart som råstofudvinding sker miljømæssigt forsvarligt og med respekt for de oprindelige folks rettigheder.
- Vi vil styrke det nordiske samarbejde på udenrigs-, forsvars- og beredskabsområdet, med udgangspunkt i de nordiske ministres solidaritetserklæring. Danmark bør, hvor det er muligt og praktisk, placere vores ambassader sammen med de andre nordiske lande, således som det i dag sker i den fællesnordiske ambassadebygning i Berlin.
- Vi vil styrke søfartssikkerheden i de arktiske farvande.

8. Styrket internationalt samarbejde om migration

Migration er en vedvarende udfordring i en globaliseret verden. Mennesker forlader familie, venner og det liv de kender, i håb om at opnå et liv frit fra frygt og fattigdom. Der findes internationale konventioner, som garanterer mennesker, som flygter fra personlig forfølgelse, ret til beskyttelse. Men mennesker flygter ikke kun fra personlig forfølgelse. Mennesker flygter fra sult, fra forurening og klimaforandringer og de flygter, fordi de har opgivet håbet om, at det sted de er født, nogensinde kan danne rammen om det liv de drømmer om. De krydser ørkener og have. Alt for mange dør på rejsen. Og af dem, som når frem til målet, må størstedelen acceptere et liv som papirløse indvandrere uden rettigheder - indtil de sendes tilbage igen.

Den globale folkevandring væk fra armod er en meget stor udfordring, som først effektivt mindskes, hvis vi med en stærkere indsats i nærområderne og gennem udviklingsbistand og konfliktløsning kan hjælpe til at skabe tålelige vilkår for mennesker til at leve og arbejde i deres hjemlande.

Men her og nu er der brug for et styrket internationalt samarbejde om migration.

- Vi vil arbejde for, at vi i EU får en fælles politik for illegal indvandring og for at denne politik føres ud i livet i alle europæiske lande. Det duer ikke, at nogle lande ser gennem fingrene med illegal indvandring og lader papirløse immigranter leve et liv uden rettigheder side om side med EU's borgere.
- Vi vil arbejde for, at alle asylansøgere i Europa får rimelige levevilkår imens de venter på at få deres asylsag afgjort.
- Vi vil sikre bedre beskyttelse af handlede mænd, kvinder og børn. Ingen skal sendes tilbage i armene på forbrydere, som blot vil gentage forbrydelsen.
- Vi vil styrke samarbejdet med EU's nabolande om at standse illegal indvandring på en både effektiv og værdig måde.